

Remonstrantse Gemeente Rotterdam

Zondag 17 juni 2018

Voorganger: dr. Tjaard Barnard

Organist: Maria Kuster

Gedoopt wordt Philine Catherine

Dochter van Jelmer en Willemijn Kalisvaart-Schippers

Thema: vandaag geen vuurwerk

Orgelspel

Welkom door kerkenraad

Openingslied Psalm 62: 1 en 5

Votum en groet

Onze hulp is in de naam van de Heer

Die hemel en aarde gemaakt heeft

Die trouw houdt tot in eeuwigheid

En die niet loslaat het werk van zijn handen.

Genade zij u en vrede

Van God onze Vader en

Van Jezus Christus, de Heer, Amen.

Antwoordlied

Inleidende bijbellezing Psalm 1

¹Gelukkig de mens
die niet de raad volgt
van wie zonder God leven,
die niet omgaat
met wie slecht zijn,
die niet aan tafel wil zitten
met wie alleen maar spotten.

²Gelukkig de mens
die vreugde vindt
in de woorden van de Heer,
ze steeds weer overdenkt,
overdag en 's nachts.

³Hij is als een boom aan het water,
een boom die altijd vrucht draagt
als het de tijd ervoor is,
en waarvan nooit de bladeren verdorren.
Zo'n mens zal slagen,
wat hij ook doet.

⁴Maar zo gaat het niet
met mensen die zonder God leven.
Zij lijken op het kaf,
weggeblazen door de wind.

⁵Niets blijft er van hen over
als God komt oordelen.
Als hij zijn volk bijeenroept,
sluit de Heer hen buiten.

⁶De rechtvaardigen worden door hem geleid,
mensen die leven zonder hem gaan ten onder.

Gebed

Eeuwige God,

Vanmorgen zijn we hier samengekomen. Uw gemeente op zoek naar u. Op zoek naar elkaar, op zoek naar inspiratie. En ook gekomen zijn twee jonge ouders om hun kind te laten dopen.

Hier vinden mensen al sinds mensenheugenis inspiratie. Hier mogen wij ons opgenomen weten in het grote verhaal, dat ons overstijgt. Hier klinken woorden van hoop en liefde. Van vergeving en nieuwe kansen. Van mogen leven met tekortkomingen. Geef het ons, om daar ons steentje aan bij te dragen.

Help ons om ons open te stellen, voor wat u van ons vraagt. Voor wat u ons wilt geven: te leven uit uw liefde, die mensen telkens nieuwe kansen geeft.

Wees zo met ons.

Vandaag en alle dagen van ons leven.

Amen.

Verantwoording bij de doop

Wanneer wij onze kinderen willen laten dopen, doen we dat niet in de illusie dat er iets gebeurt, waardoor het kind ineens een kind van God wordt. Je hoeft immers niet gedoopt te worden, om een kind van God te zijn! Maar dopen dat is: de geboorte aanvaarden; het kind ontvangen als uit Gods hand.

De doop is niet alleen een familieaangelegenheid. De doop vindt plaats in een kring. Familie en vrienden komen bij elkaar en voelen zich gezamenlijk verbonden met het kind. De doop wordt bediend in een kerk. Achter de kerk staat de hele kring van gelovigen, van alle tijden en plaatsen. Door de doop zijn u en uw kind met elkaar verbonden.

We dopen met water, symbool van gewassen en als nieuw zijn. We weten niet wat de toekomst brengen zal, maar we vertrouwen dat er altijd uitzicht zal zijn, wat we ook doen en wat ons ook overkomt.

Zo dopen we onze kinderen. In de naam van God, voor wiens aangezicht wij als gewenste kinderen worden geboren. In de naam van Jezus Christus, die de belichaming is van de vergeving waaruit we leven. En in de naam van de Geest, door wie wij dit alles weten en het telkens opnieuw zullen weten.

Doopvraag

Beloven jullie zo van je kind te houden
dat het zichzelf kan worden
en een eigen weg kan vinden in de wereld?
Wat is daarop jullie antwoord?

Bediening van de doop

Dooptekst Psalm 1: 2

²Gelukkig de mens
die vreugde vindt
in de woorden van de Heer,
ze steeds weer overdenkt,
overdag en 's nachts.

Overhandiging doopkaars

Lied 705 (staande gezongen)

Bijbellezing: Jona 1

¹Op een dag kreeg Jona, de zoon van Amittai, een opdracht van de Heer. De Heer zei: ²‘Ga op reis naar Nineve. Waarschuw de mensen in die grote stad. Want ik heb gezien dat ze slechte dingen doen.’

³En Jona ging op reis, maar niet naar Nineve. Hij wilde naar Tarsis vluchten, zo ver mogelijk bij de Heer vandaan. Jona kwam in de haven van Jafò. Daar vond hij een schip dat naar Tarsis zou varen. Hij betaalde voor de reis, en ging mee naar Tarsis. Zo ver mogelijk bij de Heer vandaan.

⁴Maar de Heer zorgde voor een zware storm. De zee ging zo wild tekeer, dat het schip bijna in stukken brak. ⁵De zeemannen werden bang, en iedereen riep zijn eigen god om hulp. Ook gooiden ze alles wat aan boord was, in zee. Zo probeerden ze het schip te redden.

Intussen lag Jona onder in het schip te slapen. ⁶De kapitein ging naar hem toe en riep: ‘Lig jij hier te slapen? Vooruit, sta op, en bid tot je God om hulp. Misschien zal jouw God wel voor ons zorgen. Anders gaan we dood!’

⁷De zeemannen zeiden tegen elkaar: ‘Wie is toch de schuld van deze ramp? Laten we het lot werpen om het aan onze goden te vragen.’ Dat deden ze. Toen kwamen ze te weten dat het de schuld van Jona was. ⁸De zeemannen begonnen Jona vragen te stellen: ‘Waarom gebeurt dit? Wat doe je hier? Waar kom je vandaan? Uit welk land kom je? Bij welk volk hoor je?’

⁹Jona antwoordde: ‘Ik hoor bij het volk van Israël. De Heer van de hemel is mijn God. Hij is de God die de zee en het land gemaakt heeft.’ ¹⁰Jona vertelde dat hij op de vlucht was voor de Heer. Nu werden de zeemannen pas echt bang. Ze vroegen hem: ‘Hoe kun je dat doen? ¹¹Wat moeten wij nu met jou doen, zodat de zee weer rustig wordt?’ Want het ging steeds harder stormen.

¹²Jona zei tegen de zeemannen: ‘Gooi mij maar in zee, dan zal de zee jullie met rust laten. Want het is mijn schuld dat jullie in deze zware storm terechtgekomen zijn.’ ¹³Maar de zeemannen probeerden eerst naar het land te roeien. Ze deden erg hun best, maar het lukte niet. Want het ging steeds harder stormen.

¹⁴Toen schreeuwden ze: ‘Ach, Heer, laat ons niet doodgaan als we deze man in zee gooien. En straf ons niet als hij onschuldig is. U bent de Heer, alles gaat zoals u het wilt.’ ¹⁵Toen gooiden ze Jona in zee. Meteen werd de zee rustig.

¹⁶De zeemannen kregen grote eerbied voor de Heer. Ze besloten hem een offer te brengen en hem voor altijd te dienen.

Preek 1

Voor vanmorgen heb ik een verhaal waarin alles anders is dan je zou verwachten. De profeet gelooft het wel, maar gelooft het dus eigenlijk niet. En de heidenen hebben het opeens goed begrepen: kortom, er is nog hoop voor ons.

Het boekje van Jona is een omkering van wat je zou verwachten. Het is een boekje, waarin de humor niet geschuwd wordt. Het is actueel: want wie van ons, zou er zin in hebben om als profeet een rottige boodschap te moeten brengen.

Het is verrassend, want werkelijk heel anders dan je zou denken.

Laat ik met het begin beginnen. Jona is een profeet, maar een heel eigenwijze. Hij krijgt de opdracht om naar Ninevé te gaan. Dat is de hoofdstak van het rijk van de Assyriërs. Daar wonen schurken, dat weet iedereen. Ze hebben de sociale bovenlaag van het Noordrijk Israël in ballingschap weggevoerd. Het is de grootste stad ter wereld. In Israël vindt iedereen het begrijpelijk dat ze omgekeerd zullen worden. Een eufemisme voor het oordeel dat Sodom en Gomorra ook overkwam. Weggeblazen door Gods toorn. Want hun ellende, hun zonde is ten hemel schreiend. U ziet: de God van Israël trad op voordat onze moderne AVG het onmogelijk maakte om zoveel privacy gegevens vast te leggen.

Maar Jona heeft er geen zin in. Ninevé ligt ver weg in het oosten. Hij gaat zo ver mogelijk weg naar het Westen. Tarsis ligt in Spanje en is in die tijd het einde van de beschaafde wereld.

Waarom Jona geen zin heeft om te doen wat God hem vraagt? Als je het verhaal leest, kun je twee antwoorden vooronderstellen:

1. Hij weet dat God het uiteindelijk toch niet zal doen en blijft daarom liever thuis.
2. Hij is gewoon bang om die ellendelingen daar te moeten bekeren. Wie van ons zou daar zin in hebben?

Echte kwestie voor ons is natuurlijk: doen wij wel wat God van ons vraagt?

Ik zei daarnet al: de heidenen zijn de ware helden. De zeelieden blijken buitengewoon godsdienstig, terwijl Jona gewoon ligt te slapen. Uiterst humoristisch verteld. Zij bidden onze lieve Heer van het kruis af in het dialect van hun eigen godsdienst. Alleen helpt het niks. En wanneer ze door hebben dat Jona een probleempje met zijn godheid heeft, gaan ze ook niet voor de gemakkelijke oplossing en proberen hem nog te redden. Tevergeefs: maar wat een geweldige heidenen zijn het toch!

Terwijl Jona liever de pleiterik maakt, komen de zeelieden tot bekering.

Lied 320: 1 en 2

Bijbellezing: Jona 2

²De Heer stuurde een grote vis om Jona op te eten. Drie dagen en drie nachten zat Jona in de buik van de vis. ²Daar bad hij tot de Heer, zijn God. ³Dit is het gebed van Jona:

‘Toen ik bang was, riep ik naar u, Heer.

Van u kreeg ik antwoord.

Ik was bijna dood,

ik schreeuwde om hulp.

U hebt mij gehoord.

⁴U gooide mij midden in de diepe zee.

Het water was overal.

Hoge golven rolden over me heen.

⁵En ik dacht: U stuurt mij weg,
nooit meer zal ik uw heilige tempel zien.

⁶Het water sloeg over mijn hoofd.

De zee was overal om me heen.

Mijn hoofd zat vast in waterplanten.

⁷Ik ging naar de diepte,
waar de bergen beginnen.
Ik leek voor altijd gevangen
in het land van de dood.
Maar u, Heer, trok mij levend uit het graf.
⁸Toen het einde van mijn leven kwam,
dacht ik weer aan u, Heer.
Ik bad tot u,
in uw heilige tempel hoorde u mij.
⁹Veel mensen dienen waardeloze goden.
Ze verlaten de God die helpen kan.
¹⁰Maar ik niet!
Ik zal u met offers danken,
en een lied voor u zingen.
Alles wat ik beloof, zal ik doen.
Want alleen u, Heer, brengt redding!
¹¹Toen gaf de Heer opdracht aan de vis om Jona uit te spugen op het land.

Preek 2

Jona heeft niet kunnen ontsnappen. Hij ontsnapt zelfs niet, door uit de boot, of eigenlijk, uit het leven te stappen door overboord te gaan. God komt hem daar ophalen. Drie dagen en nachten zit hij in de buik van de vis. U begrijpt dat ik geen poging ga doen om uit te leggen wat voor vis dat zou kunnen zijn, op welke manier dat allemaal mogelijk of onmogelijk was. We luisteren naar een sprookje. Daarin is alles mogelijk. Maar ook alles de moeite waard.

Hij zit er drie dagen en nachten. U begrijpt, dat was voor christelijke theologen later alle aanleiding om de link met Jezus te leggen. Het is voor dit soort theologen – waar ik zelf natuurlijk graag aan mee doe – natuurlijk als met de bekende mop van Max Tilleur waar ik u eerder mee heb lastig gevallen:

Moos zit op een zwaar christelijke school. Op een gegeven moment vertelt de juf. Het is oranje, roodachtig, heeft een grote staart en springt van boom tot

boom. Wat zou het zijn? Weet jij het, Moos? Nou juf, aangezien het hier altijd over hem gaat, zal het wel de Here Jezus zijn, maar anders zou ik denken aan een eekhoorn.

Kortom: christelijke theologen zagen in het verhaal van Jona een voorafschaduw van het verblijf van Jezus in de hel tussen Goede Vrijdag en Pasen. Nu was dat natuurlijk korter dan drie dagen en nachten, maar voor een mooie vergelijking moet je niet al te precies zijn. Wat mij betreft, klopt er weinig van deze verbinding. Maar mooi is 'ie. En alle reden om straks als slotlied À toi la gloire te laten zingen!

Jona zit inmiddels in de walvis te bidden. Nood leert bidden. Al had hij misschien wel drie dagen nodig om tot dit briljante idee te komen. Hij bidt een mooie psalm. Hij bidt en spreekt vrome woorden. Als God redt, zal hij aan het werk gaan:

Veel mensen dienen waardeloze goden.

Ze verlaten de God die helpen kan.

Maar ik niet!

Ik zal u met offers danken,

En een lied voor u zingen.

Alles wat ik beloof, zal ik doen.

U ziet: die Jona durft. En hij komt er nog mee weg ook. Hij wordt uitgespuugd en komt op het land. Op naar Ninevé. Overigens: het verhaal suggereert dat hij dichtbij de stad wordt gebracht door deze Watertaxi. Lastig, maar de schrijver vindt het niet belangrijk om te zeggen, is wel dat Ninevé zo'n 600 km. uit de kust ligt...

Lied 320: 3 en 4

Bijbellezing: Jona 3

³¹Voor de tweede keer kreeg Jona een opdracht van de Heer. De Heer zei: ²‘Ga op reis naar Nīneve. Waarschuw de mensen in die grote stad. Vertel hun wat ik tegen je zeg.’

³Nu deed Jona wel wat de Heer gezegd had. Hij ging op reis naar Nīneve. Nīneve was een enorm grote stad: het duurde drie dagen om er helemaal doorheen te lopen. ⁴Jona liep door een deel van de stad, en riep: ‘Nog veertig dagen, dan wordt Nīneve helemaal verwoest!’

⁵De inwoners van Nīneve geloofden wat God gezegd had. Ze besloten te vasten. En alle mensen trokken rouwkleren aan. Zo lieten ze zien dat ze spijt hadden van hun slechte gedrag.

⁶De koning van Nīneve hoorde wat er in zijn stad gebeurde. Hij stond op van zijn troon en trok zijn koninklijke kleren uit. Hij deed rouwkleren aan en ging in het stof op de grond zitten. ⁷Hij liet overal in de stad bekendmaken: ‘Hier volgt een opdracht van de koning en zijn ministers: Niemand mag iets eten of drinken, ook de dieren niet. ⁸En iedereen moet rouwkleren dragen, ook de dieren. Bid allemaal tot God. En laat niemand meer geweld gebruiken of andere slechte dingen doen. ⁹Misschien zal God dan zijn plan veranderen. Misschien zal hij medelijden met ons krijgen en niet meer kwaad op ons zijn. Misschien zullen we dan niet sterven.’

¹⁰God zag wat de inwoners van Nīneve deden. Hij zag dat ze een eind maakten aan hun slechte gedrag. En hij kreeg medelijden en veranderde zijn plan. Hij had bedreigd de stad te verwoesten, maar hij deed het niet.

Preek 3

Het is werkelijk onbegrijpelijk wat er nu gebeurt. Jona loopt door die godsgrote stad (zo staat het er in het Hebreeuws) en met een eenvoudig verhaal weet hij de mensen daar tot bekering te brengen: nog veertig dagen, dan wordt Ninevé helemaal verwoest. Misschien moeten wij het straks ook eens gaan proberen in de Koopgoot. Eens kijken of er wat gebeurt.

Maar o wonder, er gebeurt wat. Mensen bekeren zich. Hebben spijt van hun slechte gedrag.

Terwijl het halve Oude Testament vol staat met profeten die de blaren op hun tong praten om het volk Israël een beetje bij hun God te houden, gebeurt het hier in één oogwenk. Zelfs de heidense koning bekeert zich en roept iedereen op het goede te doen. Misschien zal die God ons dan wel redden.

Ze weten het niet eens zeker! Misschien komt het wel goed.

En hij kreeg medelijden en veranderde zijn plan. Hij had gedreigd de stad te verwoesten, maar hij deed het niet!

Deze laatste zin is een slag in het gezicht van twee duizend jaar theologen: en hij deed het niet! Hoe kan God nu opeens van gedachten veranderen? God is toch niet zo wispelturig als wij? God is toch van eeuwigheid tot eeuwigheid dezelfde? En nu verandert hij zomaar van mening?

En dat is nu het leuke van de bijbel: die is niet geschreven door theologen, dogmatici of filosofen. Het mag af en toe best schuren en God heeft soms ook zijn menselijke momenten. En als wij beeld zijn van God, lijkt God soms ook een beetje op ons. Fijn dat het dus ook herkenbaar is. Alleen bij Hem loopt het meestal beter af dan bij ons.

Echte vraag in dit hoofdstuk is natuurlijk: zouden wij ooit bereid zijn om ons beroerde leventje op te geven en iets verstandigs te gaan doen. De schurken in Ninevé bekeren zich, maar zouden er ook zaken zijn, waarin wij ons zouden bekeren? De club van Rome was zoiets als Ninevé. Nog veertig jaren... Wie de krant leest, kan elke dag een moderne Jona tegenkomen. Alle ellende in de wereld. Alle zelfzucht. Want laten we eerlijk zijn: is er niet veel ten hemel schreiends in onze wereld?

Bekering, daar moeten we nog eens over denken...

Lied 320: 5

Bijbellezing: Jona 4

⁴Jona was daar helemaal niet tevreden over. Hij werd heel kwaad op de Heer.

²Hij bad: ‘Heer, u wilde die stad helemaal niet verwoesten! Dat dacht ik al toen ik nog thuis was. Daarom wilde ik ook niet naar Nīneve gaan. Want ik wist dat u een goede God bent. U bent vol liefde en geduld. U bent trouw, en u houdt er niet van om mensen te straffen. ³Laat mij nu maar sterven, Heer. Want als het zo moet gaan, ben ik liever dood dan levend.’

⁴De Heer zei tegen Jona: ‘Heb jij echt een goede reden om zo kwaad te zijn?’

⁵Toen Jona de stad uit liep, zocht hij bij de Oostpoort een plek om te zitten. Daar maakte hij een hut. Hij ging in de schaduw van de hut zitten. Want hij wilde zien wat er nu met de stad zou gebeuren.

⁶Toen zorgde de Heer ervoor dat er een plant begon te groeien. De plant groeide helemaal boven Jona uit, zodat hij in de schaduw kon zitten. Zo wilde de Heer een eind maken aan Jona’s boosheid. Jona was heel blij met de plant.

⁷Maar de volgende ochtend stuurde God een worm. De worm begon van de plant te eten, en de plant ging dood. ⁸En toen de zon opkwam, zorgde God er ook nog voor dat er een hete woestijnwind ging waaien. De zon brandde op Jona’s hoofd. Hij hield het niet meer uit en zei: ‘Laat mij maar sterven. Ik ben liever dood dan levend.’

⁹God zei tegen Jona: ‘Heb jij echt een goede reden om kwaad te zijn over de dood van de plant?’ En Jona zei: ‘Ik heb een heel goede reden om kwaad te zijn. Ik ben woedend!’

¹⁰Toen zei de Heer: ‘Jij wilde niet dat die ene plant doodging. Die plant groeide vanzelf, daar hoefde jij niets voor te doen. Hij groeide in één nacht, en in één nacht ging hij dood. Maar jij wilde dat die plant bleef leven! ¹¹Begrijp je dan niet dat ik wilde dat de mensen in Nīneve zouden blijven leven? In die stad wonen meer dan 120.000 mensen. Ze weten niet wat goed is en wat slecht is. En in Nīneve zijn ook nog heel veel dieren. Ik wilde niet dat al die mensen en dieren zouden sterven.’

Preek 4

Het meest opvallende, leerzame en herkenbare aan dit kleine bijbelboekje is dat de hoofdpersoon net zo koppig en vervelend is als wij moderne mensen dat ook zijn. U natuurlijk niet. U heeft het allemaal direct door. Maar ik herken me wel in Jona, die keer op keer met zijn hoofd ergens tegenaan moet lopen voordat hij het wil begrijpen.

Leek het vorige hoofdstuk toch te eindigen in ‘eind goed, al goed’, hier valt het toch wat tegen. Hier zien we opnieuw hoe niet zozeer de schurken uit Ninevé een lesje moeten leren, maar de profeet zelf. En wij allen natuurlijk, die net als die profeet zijn.

De profeet heeft het helemaal gehad met God. Als hij alles geweten had, had hij net zo goed thuis kunnen blijven. Als het zo moet, had hij er net zo goed niet meer kunnen zijn. Laat me dan maar sterven! De profeet als zwaarmoedige overdrijver.

Opvallend is dat God hier geen woest, brullend antwoord uit het onweer geeft, zoals in het boek Job, wanneer die hoofdpersoon het te gek maakt. Nee, God gaat er serieus op in en probeert Jona erbij te houden.

Jona gaat rustig buiten de stad zitten en richt een plekje in om het grote vuurwerk – dat vast nog wel zal komen – te kunnen zien. Hij bouwt een hut en toevallig groeit er nog een mooie plant op, zodat hij heerlijk in de schaduw kan zitten. Laat de show maar beginnen.

Zo snel als die grote struik verschenen is, zo snel is ‘ie ook verdwenen als God een worm aan het werk stuurt. Jona is een zwaarmaker en zegt nogmaals: zo hoeft het voor mij allemaal niet. Laat mij maar sterven. Alweer stelt God een vraag om Jona op de goede weg te krijgen: ben jij terecht boos? Zonder enige schroom: ja zeker. Ik ben woedend. Hier ook te vertalen: ik ben wit heet.

Overigens: reuze humor van de schrijver, want Jona heeft het heet en had er natuurlijk op gehoopt dat enig vuurwerk uit de hemel die vermaledijde ninevieten zou aanpakken.

Het antwoord van God laat nog eens zien, dat Jona er nog steeds niets van begrepen heeft. Terwijl christelijke theologen graag zoeken naar bekering, komt daar niets van. Terecht, vindt Jona, blijft ie boos. Na het antwoord van God, dat hij toch enig hartzeer mag hebben over 120.000 mensen en ook nog wat dieren, zegt Jona niets meer.

Misschien is het meest geruststellende van dit bijbelboek wel, dat het met Jona ondanks alles goed afloopt. Hij kan zich van zijn roeping afkeren, zonder dat hij echt gestraft wordt. Hij komt telkens weg, met het niet begrijpen en er geen zin in hebben. Telkens weet hij precies het verkeerde te kiezen, maar hij wordt niet gestraft.

Zie daar voor ons de boodschap: zelfs als we er een bende van maken, als we van ons leven niet maken, wat we ervan zouden moeten maken. Als we er werkelijk niets van begrijpen, is er toch een begripvolle God.

Dat lijkt me toch een troostvolle boodschap. Al staat het ons natuurlijk ook vrij, om af en toe eens proberen iets van ons leven te maken, te doen alsof we iets proberen te begrijpen van een boodschap van liefde. Iets uit te stralen van blijdschap dat we er mogen zijn en dat we voor anderen iets ten goede kunnen doen.

Amen.

Stilte

Orgelspel

Afkondiging overlijden

Betrokken lid, actief bij gesprekskring

Gebeden

Eeuwige,

Hier in uw huis hangt de wolk gebeden nog, van allen die ons zijn voorgegaan. Mensen die in uw naam zin zochten in hun bestaan. Die in hun leven van alle dag vragen en zorgen, maar ook vreugde hadden. Die soms niet wisten, wat ze moesten, in hun verdriet. Maar die soms ook dankbaar waren voor het leven dat ze toevertrouwd hadden gekregen.

Al die emoties hebben ook wij, als wij ons tot u richten. In u zoeken wij de oorsprong van ons bestaan. In u vinden wij een adres voor onze vragen en onze dankbaarheid. Voor u spreken we uit, wat we voor geen mens kunnen uitspreken.

Wilt u naar ons luisteren, als we bidden voor onze medemensen. Als we verdrietig zijn of ons zorgen maken. Als we bang zijn en soms niet weten hoe we verder moeten. Wanneer de dood van een geliefde ons wanhopig maakt of de angst voor ons verdere levenslot ons in de greep houdt.

Geef dat uw liefde en betrokkenheid ons duidelijk mag worden in de mensen om ons heen. Geef het aan ons, om uw liefde uit te stralen waar het nodig is. Om in uw naam het steuntje in de rug te zijn voor onze medemensen.

Geef het ons om samen met al die miljarden schepsels mens te zijn in uw naam.

In stilte willen we u bidden.

We geloven dat u luistert.

[...]

Met gelovigen van alle tijden en plaatsen bidden we met de woorden die Jezus ons heeft leren bidden:

Onze Vader die in de hemel zijt
Uw naam worde geheiligd,
Uw Koninkrijk kome.
Uw wil geschiede
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood.
En vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij onze schuldenaars vergeven.
En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het Koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid
in eeuwigheid.
Amen.

Mededelingen en collecte

Slotlied A toi la gloire

À toi la gloire, O Ressuscité!
À toi la victoire pour l'éternité!
Brillant de lumière, l'ange est descendu,
Il roule la pierre du tombeau vaincu.
À toi la gloire, O Ressuscité!
À toi la victoire pour l'éternité!

Vois-le paraître: C'est lui, c'est Jésus,
Ton Sauveur, ton Maître, Oh! ne doute plus!
Sois dans l'allégresse, peuple du Seigneur,
Et redis sans cesse: Le Christ est vainqueur!
À toi la gloire, O Ressuscité!
À toi la victoire pour l'éternité!

Craindrais-je encore? Il vit à jamais,
Celui que j'adore, le Prince de paix;
Il est ma victoire, mon puissant soutien,
Ma vie et ma gloire : non, je ne crains rien!
À toi la gloire, O Ressuscité!
À toi la victoire pour l'éternité!

Uitzending en zegen

Bevestigen wij dan ons geloof in een leven van liefde
Aanvaarden wij onze verantwoordelijkheid voor onze geloofsgemeenschap,
Haar taak in deze wereld, met haar noden
En gaan wij dan van hier naar ons huis en onze levensopdracht
Onder Gods zegen

De Heer zegene en Hij behoede u.
De Heer doe zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig.
De Heer verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede.
Amen.

Lied 978: 4

Orgelspel